

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

SO-III.431.9.2014

Olsztyn, dnia 4 lipca 2014 r.

**Pan
Ireneusz Popiel
Burmistrz Ornety
Plac Wolności 26
11-130 Orneta**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę problemową przeprowadzono w Urzędzie Miejskim w Ornece NIP 582-1001-747, REGON 000526498 z siedzibą przy Placu Wolności 26, 11-130 Orneta, w którym siedzibę ma Urząd Stanu Cywilnego w Ornece.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli kierownikiem jednostki kontrolowanej był Burmistrz Ornety Pan Ireneusz Popiel, który sprawuje tę funkcję od 14 grudnia 2010 r. (*akta kontroli str. 15*).

Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece jest zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264 ze zm.) Burmistrz Ornety Pan Ireneusz Popiel. Zastępcą Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece jest Pani Lucyna Makowska. Drugim Zastępcą Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece jest Pani Joanna Ulewicz.

Kontrolę przeprowadził kontroler z Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie starszy inspektor wojewódzki Beata Mamińska, która okazała legitymację służbową nr 34/2014 wydaną przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie. Kontrola została przeprowadzona na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.378.2014 z dnia 11 kwietnia 2014 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego (*akta kontroli str. 8*).

Kontrolę rozpoczęto 17 kwietnia 2014 r. Z uwagi na brak możliwości rozpoczęcia kontroli bezpośrednio po zgłoszeniu się kontrolera w jednostce kontrolowanej kontroli nie zakończono w tym samym dniu. Wojewoda Warmińsko-Mazurski przedłużył ważność upoważnienia do

6 maja 2014 r. i w tym dniu kontrola została zakończona.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 3/2014.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie rejestracji stanu cywilnego oraz zmiany imion i nazwisk za okres od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 16 kwietnia 2014 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 ze zm.), w związku z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264 ze zm.) w związku z § 24 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczania oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. z 1998 r., Nr 136, poz. 884 ze zm.) oraz art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 220, poz. 1414).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stu osiemdziesięciu aktów stanu cywilnego, dwudziestu siedmiu decyzji, czterdziestu zaświadczeń, przeglądzie dokumentów, na podstawie których zatrudnione są osoby w urzędzie stanu cywilnego oraz po przeprowadzonych oględzinach lokalu urzędu stanu cywilnego poczyniono następujące ustalenia w zakresie:

1. Organizacji Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Ornece stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 9/2013 Burmistrza Ornety z 25 stycznia 2013 r., Urząd Stanu Cywilnego nadzorowany jest bezpośrednio przez Burmistrza (*akta kontroli str. 9-14*).

W okresie objętym kontrolą funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego pełnił Burmistrz Ornety Pan Ireneusz Popiel. Zastępcą Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece była Pani Lucyna Makowska. Pani Lucyna Makowska uchwałą Rady Miejskiej w Ornece z 26 października 2006 r. Nr XLVIII/268/06 została powołana na stanowisko Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece (*akta kontroli str. 16-17*), a następnie od 1 maja 2009 r. przyjmując od pracodawcy wypowiedzenie warunków pracy objęła stanowisko Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece (*akta kontroli str. 18*). Drugim Zastępcą Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece jest Pani Joanna

Ulewicz, powołana na stanowisko uchwałą Rady Miejskiej w Ornece z dnia 29 sierpnia 2007 r. Nr XI/74/07(*akta kontroli str. 23-24*). Zgodnie z art. 53 ust.1 ustawy z dnia 1 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458 ze zm.) stosunek pracy nawiązany na podstawie powołania został przekształcony w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę.

Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego Pani Lucyna Makowska posiada wykształcenie wyższe z tytułem magistra administracji (*akta kontroli str. 19*), wobec czego posiada wykształcenie wskazane w art. 6a pkt. 5 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Natomiast Pani Joanna Ulewicz posiada wykształcenie wyższe z tytułem magistra zarządzania i marketingu oraz obecnie uzupełnia wykształcenie na studiach podyplomowych na kierunku administracja publiczna. (*akta kontroli str. 25-26*).

Warunki lokalowe Urzędu Stanu Cywilnego – pomieszczenia Urzędu Stanu Cywilnego znajdują się na parterze budynku Urzędu Miejskiego w Ornece.

Lokal składa się z trzech pomieszczeń: pokoju pracy, archiwum oraz sali ślubów. Klienci przyjmowani są pojedynczo w pokoju pracy. Pomieszczenie, w którym przechowywane są księgi i akta zbiorowe wyposażone jest w higrometr, termometr oraz sprzęt gaśniczy.

Warunki lokalowe uważa się za wystarczające i umożliwiające zawarcie związku małżeńskiego w formie uroczystej (*akta kontroli str. 30-30a*).

Księgi stanu cywilnego – stan techniczny dobry. Wszystkie księgi oprawiane są w twarde oprawy. Księgi ustawiane są w archiwum urzędu stanu cywilnego, które zgodnie z § 22 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji stanowi pomieszczenie zapewniające należyte zabezpieczenie ksiąg przed uszkodzeniem, zniszczeniem, kradzieżą oraz dostępem osób trzecich (*akta kontroli str. 30-30a*).

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Ornece przechowywane są niektóre roczniki ksiąg rejestracji niemieckiej oraz księgi rejestracji polskiej od 1946 r. do chwili obecnej. Ostanie przekazanie stuletnich ksiąg do Archiwum Państwowego w Elblągu z/s w Malborku odbyło się 26 marca 2014 r. (*akta kontroli str. 36*). Na wyniesienie ksiąg poza lokal Urzędu Stanu Cywilnego Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece uzyskał stosowną zgodę Wojewody Warmińsko-Mazurskiego (*akta kontroli str.33-34.*)

Akty stanu cywilnego sporządzane są komputerowo na luźnych formularzach, przy wykorzystaniu programu PTH „Technika” sp. z o.o. Luźne formularze są oprawiane w księgi w zakładzie introligatorskim. Na wyniesienie ksiąg poza lokal Urzędu Stanu Cywilnego Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece uzyskał stosowną zgodę Wojewody Warmińsko-Mazurskiego (*akta kontroli str. 31-32*).

Wzmianki dodatkowe do aktów nanoszone są komputerowo lub ręcznie, w sposób staranny i czytelny, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Wolne miejsca w treści aktów i w rubryce „Uwagi” wykreślane są w sposób uniemożliwiający dokonanie w tych miejscach jakichkolwiek wpisów.

Przypiski w aktach nanoszone są na bieżąco – sprawdzono na podstawie aktów zgonu za 2013 r.

Księgi po każdym roku kalendarzowym zamknięto w sposób prawidłowy. Bez zastrzeżeń (*akta kontroli str. 55*).

Skorowidze alfabetyczne – wpisy dotyczące aktów stanu cywilnego sporządzanych w okresie objętym kontrolą dokonywane są na bieżąco, stosownie do § 16 cytowanego rozporządzenia, co sprawdzono na podstawie aktów małżeństw za 2013 r.

Akta zbiorowe – akta zbiorowe do aktów stanu cywilnego przechowywane są w segregatorach. Segregatory nie są przepełnione, co umożliwia wpinanie wpływających dokumentów na bieżąco, bez groźby zniszczenia dokumentów (*akta kontroli str. 55*).

2. Rejestracji stanu cywilnego

A. Urodzenia

W okresie objętym kontrolą sporządzono 21 aktów urodzenia.

Kontroli poddano akty urodzenia: od Nr 1/2013 do Nr 16/2013 oraz od Nr 1/2014 do Nr 5/2014.

Akty urodzenia sporządzane są starannie, czysto i terminowo.

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Ornece w okresie objętym kontrolą przyjęto dziewięć oświadczeń o uznaniu ojcostwa. Jednak stwierdzono, że czynności dokonano z naruszeniem art. 44 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Artykuł 44 ust. 1 podanej ustawy wskazuje, że jeżeli uznanie ojcostwa przez ojca następuje przed sporządzeniem aktu urodzenia lub dotyczy dziecka poczętego, lecz nieurodzonego, treść oświadczenia wpisuje się do księgi urodzeń. Uznanie ojcostwa w tych przypadkach dotyczyło dzieci, dla których nie sporządzono jeszcze aktu urodzenia. Dlatego też, w opisanych sytuacjach powinny być sporządzone nowe akty stanu cywilnego, do których wpisana zostałaby treść przyjętych oświadczeń. Przyczyną powstania nieprawidłowości jest dotychczas stosowana w urzędach niezgodna z przepisami praktyka. Skutkiem nieprawidłowości jest naruszenie przepisów dotyczących sporządzania aktów stanu cywilnego. Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego (*akta kontroli str. 38 oraz 55*).

Transkrypcja aktów urodzenia do polskich ksiąg na podstawie art. 73 Prawa o aktach stanu

cywilnego dokonywana jest z zastrzeżeniami. Oryginalne akty zagraniczne, które są podstawą wpisania do polskich ksiąg oraz ich tłumaczenie na język polski włączane są do akt zbiorowych. W aktach, w rubryce „Uwagi” prawidłowo wpisywana jest adnotacja o podstawie wpisania aktu do księgi, tj. decyzji Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego. Akty zostały uzupełnione, dzięki czemu posiadają pełną moc dowodową lub strona została pouczona, że akt powinien być uzupełniony (*akta kontroli str. 55*).

Natomiast akt urodzenia Nr 15/2013 został sporządzony w polskiej księdze w trybie art. 70 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego na podstawie dokumentów ze Szwecji, które zawierały wyłącznie dane dziecka i matki, ale brak było informacji o ojcu. Natomiast akt polski został sporządzony z danymi ojca. Sporządzając opisany akt urodzenia, kierownik urzędu stanu cywilnego kreuje w pewien sposób nowy stan prawny i faktyczny. W takich przypadkach należy ustalić czy w zagranicznym urzędzie doszło do uznania ojcostwa, a więc czy ustalono pochodzenie dziecka konkretnego mężczyzny. Jeżeli postępowanie wyjaśniające nie wykaże wcześniejszego ustalenia ojcostwa przed zagranicznym organem, to należy zgodnie z polskimi przepisami przyjąć od rodziców oświadczenie o uznaniu ojcostwa (*akta kontroli str. 38 oraz 43-48*). Przyczyną powstania uchybienia jest zwiększenie ilości spraw z tzw. pierwiastkiem zagranicznym i niewłaściwa interpretacja przepisów Prawa o aktach stanu cywilnego. Skutkiem powstania uchybienia jest sporządzenie aktu bez wiedzy na temat jego pochodzenia od konkretnego mężczyzny. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Stanu Cywilnego w Ornece nie przyjęto żadnego oświadczenia o nadaniu dziecku, którego ojcem nie jest mąż matki, nazwiska jakie nosiłyby ich wspólne dzieci po złożeniu oświadczenia w trybie art. 88 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z. 1964 r. Nr 9, poz. 59 ze zm.) oraz o zmianie nadanego dziecku imienia w ciągu sześciu miesięcy od sporządzenia aktu (*akta kontroli str. 37*).

B. Małżeństwa

W okresie objętym kontrolą sporządzono 74 akty małżeństw.

Kontroli poddano następujące akty małżeństw: od Nr 1/2013 do Nr 69/2013 oraz Nr 1/2014 do Nr 5/2014.

Akty małżeństwa sporządzane są starannie i czysto.

Małżeństwa zawarte w sposób określony w art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964 r. Nr 9, poz. 59 ze zm.), tj. akty numer: 4/2013, 8/2013, 9/2013, 11/2013, 13/2013, 14/2013, 15/2013, 16/2013, 20/2013, 21/2013, 26/2013, 27/2013, 28/2013, 29/2013, 30/2013, 34/2013, 36/2013, 42/2013, 44/2013, 49/2013, 52/2013, 53/2013, 55/2013, 56/2013, 58/2013, 59/2013, 60/2013, 64/2013, 65/2013, 66/2013, 69/2013,

2/2014, 3/2014, 4/2014, 5/2014 – oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński oraz zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa przyjęte zostały przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w sposób prawidłowy (*akta kontroli str. 56*).

W analizowanym okresie w Urzędzie Stanu Cywilnego w Ornece raz zezwolono na skrócenie terminu wskazanego w art. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Wniosek nupturientów był właściwie udokumentowany. Nie wnosi się uwag (*akta kontroli str. 56*).

Małżeństwa, o których mowa w art. 1 § 2 i § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego - zaświadczenia, wydawane na podstawie art. 4¹ § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wydawane są prawidłowo, co sprawdzono na podstawie zaświadczeń od Nr USC.5361.1.2013 do Nr USC.5361.28.2013 oraz od Nr USC.5361.1.2014 do Nr USC.5361.7.2014 (*akta kontroli str. 56*). Akty małżeństw są sporządzane na podstawie zaświadczeń składanych przez duchownego Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego. Na zaświadczeniach potwierdzana jest data dostarczenia przez duchownego dokumentu, który jest podstawą do sporządzenia aktu małżeństwa, np. akty numer: 1/2013, 12/2013, 17/2013, 18/2013, 22/2013, 23/2013, 24/2013, 25/2013, 31/2013, 32/2013, 33/2013, 38/2013, 39/2013, 40/2013, 41/2013, 43/2013, 45/2013, 46/2013, 47/2013, 48/2013, 50/2013, 51/2013, 54/2013, 61/2013, 62/2013, 63/2013, 67/2013, 68/2013, 1/2014 (*akta kontroli str. 56*).

Stwierdzono jednak, że akt małżeństwa Nr 33/2013 został sporządzony w księdze małżeństw z naruszeniem przepisów. Małżeństwo, dla którego sporządzono ten akt zawarte zostało w formie wyznaniowej 29 czerwca 2013 r. Na zaświadczeniu widnieje data wpływu do Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece 10 lipca 2013 r. i z taką datą został sporządzony akt. Zgodnie z art. 8 ust. 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego zaświadczenie stanowiące podstawę sporządzenia aktu małżeństwa zawartego w sposób określony w art. 1 § 2 i § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, duchowny przekazuje do urzędu stanu cywilnego przed upływem pięciu dni od dnia zawarcia małżeństwa; nadanie jako przesyłki poleconej w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529) jest równoznaczne z przekazaniem do urzędu stanu cywilnego. Jeżeli zachowanie tego terminu nie jest możliwe z powodu siły wyższej, bieg terminu ulega zawieszeniu przez czas trwania przeszkody. Przy obliczaniu biegu terminu nie uwzględnia się dni uznanych ustawowo za wolne od pracy. Z dokumentów stanowiących akta zbiorowe do aktu Nr 33/2013 wynika, iż duchowny nie zachował określonego w ustawie terminu. Jednak z wyjaśnień udzielonych przez Zastępcę Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece wynika, iż duchowny zachował termin na dostarczenie zaświadczenia do Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece, ale z uwagi na przypadający w tym czasie urlop Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece, data wpływu wbita została na zaświadczeniu dopiero 10 lipca 2013 r. i w tym dniu został sporządzony akt(*akta kontroli*

str. 38 oraz 56). Oznacza to, iż został naruszony przepis art. 61a ust. 2 Prawa o aktach stanu cywilnego, zgodnie z którym akt małżeństwa sporządza się niezwłocznie, nie później niż w następnym dniu roboczym po dniu, w którym do urzędu stanu cywilnego nadeszły dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktu. Przyczyną powstanie nieprawidłowości było zaniedbanie Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece oraz niewłaściwa organizacja pracy, ponieważ podczas nieobecności w pracy Pani Lucyny Makowskiej akt małżeństwa powinien sporządzić Burmistrz Miasta lub drugi Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece Pani Joanna Ulewicz. Skutkiem nieprawidłowości jest rejestracja małżeństwa niezgodnie z przepisami ustawy. Osobami odpowiedzialnymi za powstanie nieprawidłowości są Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego oraz Burmistrz.

Związki małżeńskie zawarte między obywatelami Polski a cudzoziemcami – akty sporządzane są prawidłowo. Obywatele państw obcych przedkładają zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia związku małżeńskiego z obywatelem Polski, np. akt małżeństwa Nr 62/2013 – zaświadczenie wydane przez urząd stanu cywilnego w Niemczech dla obywatela Niemiec. Bez uwag (*akta kontroli str. 56*).

Transkrypcja aktów małżeństwa do polskich ksiąg na podstawie art. 73 Prawa o aktach stanu cywilnego dokonywana jest prawidłowo, np. akt małżeństwa numer: 2/2013, 3/2013, 5/2013, 6/2013, 7/2013, 10/2013, 19/2013, 35/2013, 37/2013, 57/2013,. Oryginalne dokumenty włączane są do akt zbiorowych wraz z ich urzędowym tłumaczeniem na język polski. W aktach w rubryce „Uwagi” prawidłowo wpisywana jest adnotacja o podstawie wpisania aktu do księgi, tj. decyzji Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego (*akta kontroli str. 56*).

W trakcie kontroli sprawdzono jedno oświadczenie małżonka rozwiedzionego o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa, przyjęte przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w trybie art. 59 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Oświadczenia zostały przyjęte w sposób prawidłowy, przed upływem trzech miesięcy od uprawomocnienia się wyroku rozwodowego (akt małżeństwa Nr 64/2000) (*akta kontroli str. 56*).

Zaświadczenia o możliwości zawarcia związku małżeńskiego za granicą wydawane są w sposób prawidłowy (sprawdzono na podstawie spraw od Nr USC.5360.1.2013 do Nr USC.5360.4.2013 oraz Nr USC.5360.1.2014) (*akta kontroli str. 56*).

C. Zgony

W okresie objętym kontrolą sporządzono 81 aktów zgonu.

Kontroli poddano akty zgonu: od Nr 1/2013 do Nr 69/2013 oraz Nr 1/2014 do Nr 12/2014.

Akty zgonu sporządzane są starannie, czysto i terminowo.

Akty zgonu sporządzane są po dostarczeniu karty zgonu (*akta kontroli str. 56*).

Akty Nr 1/2014 oraz 12/2014 zostały wpisane do polskich ksiąg na podstawie odpisu aktu zgonu odpowiednio z Wielkiej Brytanii oraz z Francji. Akt zostały uzupełnione, dzięki czemu posiadają pełną moc dowodową. Bez uwag (*akta kontroli str. 56*).

3. Transkrypcji zagranicznych aktów do polskich ksiąg stanu cywilnego oraz prowadzenia innych postępowań z zakresu rejestracji stanu cywilnego

W okresie objętym kontrolą wydano łącznie sto trzy decyzje na podstawie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Kontroli poddano sprawy: Nr USC.5353.1.2014-USC.5353.7.2014 oraz Nr USC.5352.1.2014 - Nr USC.5352.12.2014.

Decyzje wydawane są z zachowaniem terminów przewidzianych w Kodeksie postępowania administracyjnego.

Wszystkie oryginalne dokumenty, które są podstawą do wydania decyzji na podstawie ustawy prawo o aktach stanu cywilnego włączane są do akt zbiorowych (zgodnie z zaleceniem MSWiA).

Prawidłowo wskazywana jest podstawa prawna i Dziennik Ustaw ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Decyzje wysyłane są listem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub odbierane osobiście, a odbiór jest kwitowany na wniosku wraz z datą odbioru (*akta kontroli str. 56*).

Nanoszone są wzmianki dodatkowe o wydanych decyzjach w sprawie uzupełnienia lub sprostowania aktu stanu cywilnego. Stwierdzono jednak, że Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece w sposób niewłaściwy określał datę ostateczności decyzji administracyjnych, np. decyzja o Nr USC.5352.7.2014, na której widnieje data 4 marca 2014 r. Decyzja została odebrana przez stronę 7 marca 2014 r., a więc decyzja w tym przypadku stała się ostateczna 22 marca 2014 r. Natomiast Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego stwierdził na decyzji, iż stała się ona ostateczna 19 marca 2014 r. (*akta kontroli str. , 47,51 oraz 56*). Artykuł 16 ust. 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. Nr 267 ze zm.) wskazuje, że decyzje, od których nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji lub wnioski o ponowne rozpatrzenia sprawy są ostateczne. Natomiast zgodnie z art. 21 ust. 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego podstawą do wpisania wzmianki dodatkowej może być wyłącznie ostateczna decyzja. Przyczyną powstania uchybienia jest niedostateczna wiedza Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece z zakresu procedury administracyjnej. Skutkiem uchybienia jest naruszenie zasady rejestracji stanu cywilnego wskazującej, że zmiany w aktach nanosi się na podstawie ostatecznych decyzji. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Zastępca Kierownika

4. Wydawania odpisów aktów stanu cywilnego oraz zaświadczeń o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub ich braku oraz zaświadczeń o zaginięciu lub zniszczeniu księgi stanu cywilnego

Kontroli poddano wnioski o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego od Nr USC.5362.243.2014 do Nr USC.5362.270.2014, co stanowi 10% ostatnio załatwionych wniosków o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego z 2014 r.

Odpisy aktów zupełnych oraz skróconych wydawane są co do zasady podmiotom określonym w art. 83 § 1 i § 2 Prawa o aktach stanu cywilnego. Jednak w jednym przypadku (sprawa Nr USC.5362.1.257.2014) stwierdzono, że odpisy aktów stanu cywilnego wydano osobie nieuprawnionej. Wniosek w sprawie wydania odpisów aktów urodzenia złożył mężczyzna, który wskazał, że osoby których wnioskowane odpisy aktów dotyczą to jego bratankowie(*akta kontroli str. 38-40*). Odpisy zupełne i skrócone aktów stanu cywilnego wydaje się na wniosek sądu lub innego organu państwowego, osoby, której stan cywilny został w akcie stwierdzony, jej wstępnego, zstępnego, rodzeństwa, małżonka lub przedstawiciela ustawowego. Ponadto odpisy aktów stanu cywilnego mogą być również wydane na wniosek innych osób, które wykazą w tym interes prawny, oraz na wniosek organizacji społecznej, jeżeli jest to uzasadnione celami statutowymi takiej organizacji i gdy przemawia za tym interes społeczny. Mężczyzna, który wystąpił z wnioskiem o wydanie odpisów aktów stanu cywilnego nie należy do kręgu osób uprawnionych zgodnie z ustawą do uzyskania takiego odpisu, ani nie wykazała interesu prawnego w uzyskaniu tych odpisów. Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego wyjaśniła, iż telefonicznie uzgadniała z matką mężczyzn, których odpisy aktów urodzenia zostały wydane, powód ich wydania oraz wskazał, że sprawę należało załatwić pilnie. Jednak należy uznać, że sprawa została załatwiona na drodze nieformalnej. Należało poinformować osobę uprawnioną do uzyskania odpisu aktu stanu cywilnego, iż nie musi składać wniosku osobiście – wniosek może być przesłany korespondencyjnie lub z wnioskiem mogła wystąpić osoba uprawniona, a doręczyć mógł go poproszony o pomoc mężczyzna, upoważniony we wniosku do odbioru odpisów. Przyczyną powstanie nieprawidłowości jest zbyt nieformalne podejście do klientów. Skutkiem nieprawidłowości jest wydanie odpisów aktów stanu cywilnego osobie nieuprawnionej. Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego.

Nie stwierdzono naruszenia Konwencji Nr 16 z dnia 8 września 1976 r. dotyczącej wydawania wielojęzycznych odpisów skróconych aktów stanu cywilnego (Dz. U. 2004 r., Nr 166, poz.1735).

W okresie objętym kontrolą Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Ornece (zastępca) wydał cztery zaświadczenia o braku ksiąg stanu cywilnego. Nie wnosi się uwag (*akta kontroli str. 56*).

5. Zawiadamiania organów ewidencji ludności o zmianach w aktach stanu cywilnego

W analizowanym okresie zawiadomiono o 72 zmianach w aktach stanu cywilnego. Analizie poddano teczkę powiadomień organów ewidencji ludności z 2014 r.

Urząd Stanu Cywilnego w Ornece prawidłowo dokonuje informowania organów ewidencji ludności o zmianach w aktach stanu cywilnego. Wysyłane są odpisy skrócone aktu wraz z adnotacją o zmianie oraz pismo przewodnie adresowane do danego organu ewidencji (*akta kontroli str. 57*).

6. Stosowanie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska

W okresie objętym kontrolą wydano 7 decyzje na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Kontroli poddano sprawy od Nr USC.5355.2.2013 do Nr USC.5355.7.2013 oraz Nr USC.5355.1.2014 (*akta kontroli str. 57*).

Decyzja USC.5355.3.2013 dotyczyła zmiany nazwiska dla osoby małoletniej, która nie ukończyła 13 lat. Wniosek w sprawie złożyła matka, która dołączyła do akt sprawy prawomocne postanowienie sądu o pozbawieniu ojca władzy rodzicielskiej. Pozostałe analizowane sprawy dotyczyły zmiany imienia lub nazwiska osób pełnoletnich.

W analizowanych sprawach postępowanie zostało przeprowadzone prawidłowo, a zebrany materiał dowodowy należy uznać za wyczerpujący. Wnioskujący o zmianę imienia lub nazwiska złożyli obszerne wyjaśnienia uzasadniające zmianę.

Stwierdzono jednak, że dwie sprawy zostały rozpatrzone na podstawie niekompletnych wniosków, albowiem wnioskujący o zmianę nazwisk w sprawach Nr USC.5355.6.2013 oraz Nr USC.5355.7.2013 nie dołączyli do wniosku odpisu zupełnego aktu urodzenia (*akta kontroli str. 39*). Zgodnie z art. 11 ust. 2 pkt 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, do wniosku o zmianę nazwiska dołącza się odpis zupełny aktu urodzenia. Przyczyną powstania nieprawidłowości było niewłaściwe przeprowadzenie postępowania administracyjnego. Skutkiem nieprawidłowości było wydanie decyzji o zmianie nazwiska na podstawie wniosku, który nie spełniał wymogów formalnych wskazanych w ustawie. Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest Zastępca Kierownika Urzędu stanu Cywilnego w Ornece, który prowadził postępowanie w sprawie oraz wydał podaną decyzję.

Ponadto stwierdzono, podobnie jak przy opisie decyzji wydanych na podstawie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, że Zastępca Kierownika Urzędu stanu Cywilnego w Ornece błędnie obliczał termin ostateczności decyzji, np. decyzje Nr USC.5355.2.2013 oraz USC.5355.3.2013 (*akta kontroli str. 49-50*).

Do ustaleń kontroli nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe oceny i wnioski wnoszę o usunięcie nieprawidłowości i uchybień poprzez:

1. Wpisywanie treści protokołów o uznaniu ojcostwa do księgi urodzeń w przypadku kiedy dla dziecka nie został jeszcze sporządzony akt urodzenia we właściwym urzędzie stanu cywilnego,
2. Przed dokonaniem uzupełnienia aktu o dane ojca przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, czy ojcostwo mężczyzny wobec dziecka, którego dotyczy transkrybowany akt urodzenia zostało ustalone przed zagranicznym organem, czy też ojcostwo powinno być ustalone przez polski organ,
3. Zapewnienie prawidłowej organizacji pracy pozwalającej na sporządzanie aktów małżeństw niezwłocznie po dostarczeniu do urzędu stanu cywilnego zaświadczenia stanowiącego podstawę sporządzenia aktu małżeństwa zawartego w formie wyznaniowej,
4. Nanoszenie wzmianek dodatkowych wyłącznie na podstawie ostatecznych decyzji administracyjnych,
5. Wydawanie odpisów aktów stanu cywilnego wyłącznie podmiotom wskazanym w ustawie Prawo o aktach stanu cywilnego lub osobom, które wykażą interes prawny w uzyskaniu odpisu,
6. Wydawanie decyzji o zmianie imienia lub nazwiska wyłącznie w oparciu o wnioski, które spełniają wymogi określone w ustawie.

Proszę Pana Burmistrza o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 15 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

Grażyna Krzyż
Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski